

δυνάμεις τοῦ ἀναγνώστου μὲ τὸ πολύχρωμον καὶ πολυποίκιλον τῶν ἀλλεπαλλήλων ἐκζίνων εἰκόνων φῶς, ἀπχμβλύνει ἐπὶ τέλους τὴν ὄρασιν αὐτοῦ, καὶ καθιστᾷ αὐτὴν ἀνίσκνον νὰ ἴδῃ καὶ θαυμάσῃ τὸ φῶς τοῦ ἀδάμαντος; Τί θὰ ἔλεγέ τις περὶ ζωγράφου, ὅστις ἀντὶ νὰ συγκεντρώσῃ οἰκονομῶν τὸ φῶς εἰς ἓν σημεῖον, τὸ κυριώτατον, τοῦ πίνακος του, διέχυνεν αὐτὸ ἀσώτως καὶ ἀδιαφόρως ὅπου τύχῃ; Ὅτι ἄγνοεῖ καὶ τοὺς στοιχειωδεστάτους κανόνας τῆς ζωγραφικῆς συνθέσεως.

Τὴν περὶ τοῦ Ἀγνώστου σημείωσιν ταύτην ἐξετείναμεν εἰς μερικωτέραν καὶ λεπτομερεστέραν τῶν ἀναγνωσθέντων τεμαχίων σχολίαν, ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ὅτι ἐξ αὐτῶν, καὶ ἐλίγων, θέλει ὠφεληθῇ ὁ ποιητής, ὅστις καθὼς ὁ ἴδιος λέγει πολλαχοῦ τοῦ Ἐγερτηρίου, εἶνε νέος.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΣΥΡΙΑΝ

Τελετῶν τοῦ Γάμου.

ὁ π ὁ

ΑΙΜΥΛΙΑΣ ΜΑΡΟΥΤΤΗ.

(Τέλος. Ἰδὲ φυλλ. 314.)

Καὶ ταῦτα μὲν τὰ μέχρι τοῦδε λεχθέντα, περὶ τοῦ ἀγράβωτος. — Ἀλλ' ἔως ἐδῶ δὲν τελειοῦνται τὰ βήματα τοῦ γαμβροῦ· νῆαι δυσκολίαι καὶ νῆαι ἐμπόδια εὐρίσκουσιν οἱ γονεῖς, ὅπως προσδιορίσωσι τὴν ἡμέραν τοῦ γάμου· ἔνα μῆνα πρότερον εἶναι ὑπόχρεως ὁ γαμβρὸς νὰ εἰδοποιήσῃ περὶ τούτου τοὺς συγγενεῖς τῆς νύμφης, τοῦτο δὲ ἐπισήμως, δηλαδὴ διὰ τῶν στενωτέρων συγγενῶν του, τῶν ιερῶν καὶ τῶν προκρίτων τοῦ θρησκειώματός του, πρέπει νὰ πέμψῃ πρὸς αὐτοὺς νῆαν πρεσβείαν, καὶ τότε δὴ τότε οἱ γονεῖς, ὡς βασιλεῖς μέλλοντες νὰ παραχωρήσωσιν ἢ παραιτηθῶσι τῶν στεμμάτων των, μυρίας εὐρίσκουσι δυσκολίας, προφασιζόμενοι, ὅτι, ἂν ἐγγώριζον ὅτι τόσον ταχέως θὰ ἀπολέσωσιν ἐκ τῶν κόλπων των τὸ τέκνον τῆς στοργῆς των, ποτὲ δὲν θὰ συγκατένευον, ὅτι τὰ ἐνδύματα τῆς νύμφης δὲν εἶναι ἔτοιμα, καὶ ἄλλα παρόμοια, καὶ ἐννοεῖται μὲν ὅτι τοῦτο εἶναι κομψῆς Κωμωδίας τρόπος, ἀλλὰ τί γίνεται, ἂν ποτε θελήσῃ τις ν' ἀντιλέξῃ πρὸς τούτους; ἀπαντῶσιν ὡς οἱ Βρετταροί·

Ainsi faisaient nos pères et nous les immitons.

Ἐπὶ τέλους συγκατατίθενται νὰ προσδιορίσωσι τὴν ἡμέραν, καὶ τὴν ἐπαύριον ὁ γαμβρὸς εἶναι ὑπό-

χρεως νὰ πέμψῃ πρὸς τὴν νύμφην κιβώτιον διὰ τὰ φορέματα της, τὸ ὅποιον συνήθως εἶναι ἐκ καρποζύλου ἀξίας τεσσαράκοντα ἢ πενήτηκοντα δραχμῶν καὶ ἐν ζεῦγος ἐνδύματα ὑποποδίων ἢ Κοθόρων πεποικιλμένων δι' ἐλεφαντοκοκκάδων ἀξίας εἴκοσι περίπου δραχμῶν ἢ καὶ πλειότερον κατὰ τὴν περιουσίαν τοῦ γαμβροῦ.

Ἀπὸ τῆς ἐπαύριον, ἡ νύμφη χρεωστεῖ νὰ φέρῃ τὰ παλαιότερα ἐνδύματά της· ἀνυπόδητος καὶ λυσίκομος σχεδὸν περιφέρεται ἐν τῇ πατρικῇ οἰκίᾳ, καὶ τοῦτο, λέγουσιν, ὅπως λάμψῃ ἀκολούθως τὸ κάλλος της ἐν στολισμοῖς καὶ κοσμήμασιν· τρεῖς δὲ ἡμέρας πρὸ τοῦ γάμου αἱ συγγενεῖς τῆς νύμφης προσκαλοῦσι τὰς τοῦ γαμβροῦ εἰς γεῦμα, μετὰ τὸ ὅποιον μόναι αἱ τοῦ γαμβροῦ λαμβάνουσι τὴν νύμφην καὶ μεταβαίνουν μετ' αὐτῆς εἰς τὸν λουτρόν, ὅπου, ἄφου τὴν πλύνωσι καὶ τὴν καλλωπίσωσι εἰς ὅλον ἐν γένει τὸ σῶμα διὰ γελοίων καὶ τραγελαφικῶν βαφῶν καὶ εἰκόνων, τὴν ἐνδύουσι ἀπὸ τὸ ὑποκάμισον μέχρι τῶν σαρδαλίων διὰ ξένων φορεμάτων καὶ τὴν καταφορτίζουσι διὰ χρυσῶν στολισμάτων, ἅτινα ἅπαντα ἐπίσης εἶναι ξένα, οὕτω δὲ τὴν φέρουσιν εἰς τὴν πατρικὴν οἰκίαν.

Τὴν δ' ἐσπέραν μετὰ φανῶν καὶ λαμπάδων οἱ συγγενεῖς τοῦ γαμβροῦ μεταβαίνουν εἰς τὴν οἰκίαν τῆς νύμφης καὶ φέρουσιν ἐκεῖθεν τὸ κιβώτιόν της, ὅπερ (ἐν παρόδῳ λεχθήτω) πρέπει νὰ μείνῃ κλειστὸν ὅκτι ὅλας ἡμέρας, καθ' ἃς ἡ νύμφη φέρει ξένα ἐνδύματα καὶ στολίδια· ἐπὶ δὲ τοῦ κιβωτίου θέτουσι τοὺς κοθόρνους τῆς νύμφης, ἐν ζεῦγος προσκεφαλαίων ἐν κτέρειον καὶ ἐν κάτοπτρον. Ἀφ' οὗ δὲ ταῦτα μετακομισθῶσιν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ γαμβροῦ, ἀρχίζουσι πανγύχια τὰ ἕσματα καὶ οἱ χοροὶ, μόνον τὴν Κυριακὴν τὸ πρῶτ' πάντοτε, ὅτι ὁ γαμβρὸς μεταβαίνει εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ὅπου μετὰ τὴν θείαν λειτουργίαν τελεῖται ὁ γάμος. Ἡ δὲ νύμφη μεταβαίνει εἰς τὴν ἐκκλησίαν συνωδευμένη ὑπὸ πλήθους γυναικῶν καὶ ἐν χορδαῖς καὶ τυμπάνοις, πολλὰκις δὲ καὶ ἐφιππος μέχρι τῶν θυρῶν τοῦ ναοῦ· ὡς δὲ ἡ συνήθεια ἐν γένει εἰς ὅλα τὰ μέρη τῆς ἀνατολῆς, αἱ γυναῖκες βαδίζουσι καθ' ὁδὸν ἐσκεπασμένοι ἀπὸ κορυφῆς μέχρι ποδῶν διὰ λευκῆς σινδόνης καὶ τὸ πρόσωπον διὰ μανδυλίου **Calem-Kiar** (καλεμκερίου)· ἐπὶ τοῦ μανδυλίου τούτου ἡ νύμφη φέρει ἐρυθρὰν σκέπην πρὸς διάκρισιν.

Εἰς τὰ πλεῖστα τῶν χωρίων ἐπικρατεῖ ἡ ἐπομένη βαρβαροτάτη συνήθεια. Ἡ νύμφη πρέπει νὰ προσποιηθῇ ὅτι δὲν θέλει νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ νὰ κρυφθῇ εἰς μέρος τι ἀπόκρυτον, ὅπου ταχέως ἢ ἀργὰ εὐρίσκεται, τότε δὲ τὴν σέρουσι διὰ τῆς βίας καὶ πλῆθος ραβδισμῶν πίπτει ἐπὶ τῆς κεφαλῆς καὶ τοῦ σώματος αὐτῆς, ἡ δὲ ἀθλία

εἶναι ἡραγχασμένη γὰρ σιωπᾷ, καὶ ὅχι μόνον γὰρ σιωπᾷ, ἀλλὰ πάντοτε γὰρ πρὸςποιῆται ὅτι δὲν θέλει γὰρ βαδίσῃ πρὸς τὴν ἐκκλησίαν καὶ γὰρ προχωρῇ βραδύτατα, ἐν ᾧ οἱ προσεστώτες τοῦ χωρίου δλονὲν τὴν τύπτουσιν ἀρηλεῶς· μὴ δὲ νομίσητε τοῦτο φαντασίας κῆμα, τὸ εἶδον εἰς τὸ χωρίον Ῥάμαν, εἰς τὸν γάμον τῆς θυγατρὸς ἐνὸς τῶν προσεστώτων, ἰδίοις ὀφθαλμοῖς.

Πρὸ τοῦ μυστηρίου τοῦ γάμου ὁ γαμβρὸς καὶ ἡ νύμφη ὀφείλουσι γὰρ μεταλάβωσι τῶν ἀχράντων μυστηρίων, μετὰ ταῦτα δὲ φέρονται ἐμπρὸς τῶν Ἀγίων Θυγῶν ὅπου τελεῖται ὁ γάμος.

Ἐν μόνον ζεύγος στεφάνων, ὅπερ μένει εἰς τὴν ἐκκλησίαν, χρησιμεύουσιν ἐν γένει δι' ὅλους, ἐπειδὴ δὲ πολλάκις εἶναι συνήθεια πέντε ἢ ἑξ ζεύγη γὰρ στέφονται εἰς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἡμέραν καὶ διὰ μιᾶς μὲνης ἱεουργίας, οἱ στέφανοι μεταφέρονται ἀπὸ τὴν κεφαλὴν τοῦ ἐνὸς εἰς τὸ ἄλλο ζεύγος.

Μετὰ τὸ ἱερὸν μυστήριον ἡ νύμφη μεταφέρεται ὑπὸ τῶν γυναικῶν εἰς τὴν πατρικὴν τῆς οἰκίας, ὁ δὲ γαμβρὸς συνοδεύεται ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν εἰς τὴν οἰκίαν του, ἡ νύμφη δὲ ὅλης τῆς ἡμέρας δεχομένη τὰς ἐπισκέψεις τῶν γυναικῶν χρεωστὴ γὰρ κρατῇ τοὺς ὀφθαλμοὺς κλειστούς, ὅπερ ἐξηγουσιν ἐδῶ ὡς σημεῖον παρθερίας καὶ αἰδοῦς, εἰς δὲ τὴν οἰκίαν τοῦ γαμβροῦ δίδεται γεῦμα καὶ χορὸς, μεθ' οἷοι φίλοι του τὸν περιφέρουσι δι' ὅλης τῆς πόλεως κρατοῦντα μακρὰν καπνοσύριγγα, τοῦτο δὲ διαρκεῖ μέχρι τῆς ἐσπέρας ὅτε τὸν φέρουσιν εἰς τὴν οἰκίαν ἐνὸς τῶν προκρίτων καὶ τὸν ἐνδύουσι δι' ἱματίων χρυσοῦφάντων, ἐπειδὴ δὲ ταῦτα εἶναι βαρέτεμα οἱ πλουσιώτεροι τὰ δανείζουσιν εἰς τοὺς πτωχοτέρους. Ἐκείθεν μεταβαλόντες εἰς τὴν οἰκίαν του, ὅπου χρεωστὴ γὰρ περιμελῇ τὴν νύμφην, τὴν ὁποῖαν τῷ φέρουν αἱ συγγενεῖς του, σημειωτέον δὲ ἐδῶ ὅτι θεωρεῖται ὡς ἀτιμία εἰς τὴν οἰκογένειαν τῆς νύμφης γὰρ συνοδεύθῃ αὐτὴ ὑπὸ τῶν ἰδικῶν τῆς συγγενῶν. Ἀμα εἰσέλθῃ εἰς τὴν οἰκίαν, ὁ γαμβρὸς λαμβάνει τὴν χεῖρά της καὶ τῇ δίδει δυνατόν κτύπημα διὰ τὰ μάθη, λέγουσι, γὰρ τὸν ὑπακούῃ καὶ γὰρ γνώσῃ τὴν ὑπεροχὴν του. Ἐπὶ δὲ τῆς θύρας κολλῶσι προζύμιον καὶ ἐν φθύλλον δένδρου πράσινον, ὅπως ἀνέξῃ ὁ οἶκος καὶ ἦναι πάντοτε ἀνθηρὸς, κατόπιν ὁ νυμφίος ἀφαιρῇ τὸ σκεπάζον τὸ πρόσωπον τῆς νύμφης μαρτύριον καὶ τότε πρῶτον βλέπει τὴν δι' ὅλης τῆς ζωῆς σύντροφόν του, καὶ ἀρχίζουσι τὰ ἄσματα τῶν γυναικῶν, ὡς οὐδεμίαν δύναμαι γὰρ σῶς δώσω ἰδέαν, καθόσον ἡ πλεον ἐντελής μετάφρασις δὲν ἀρκεῖ ἵνα ἐξηγήσῃ τὴν ἔννοιαν τῶν ἡνύμφη παρομοιάζεται πρὸς δορυχάδα, πρὸς τὴν σελήνην, τὸν ἥλιον, τὰ ἐνδύματά της πρὸς τὰς νεφέλας

εὐδίας πρώτας καὶ ὅσα ἄλλα ἡ ἀραβικὴ φαντασία δύναται γὰρ γεννήσῃ. Ἐκάστη δὲ στροφή φέρει εἰς ἐπωδὴν Νύξ ὦ γύξ καὶ ἡ ἐπωδὴ αὕτη ἐκτείνεται εἰς τὸ ἐπάπειρον. Τραγωδοῦσιν τῶν γυναικῶν, ἡ νύμφη, κρατοῦσα εἰς ἐκάστην τῶν χειρῶν λαμπάδα, ἐπὶ κοθόρων χορεύει εἰδὸς τι χοροῦ ἀνεξηγήτου, καὶ οἱ περισσώτεροι χειροκροτοῦσι, ὅσαι δὲ ἐκ τῶν παρευρισκομένων γυναικῶν εἶναι νύμφαι ἐνὸς ἔτους, ὑποβάλλονται εἰς τὸν αὐτὸν χορὸν, κατόπιν δὲ ἀναχωροῦσιν ὅλοι, ἐκτὸς τῶν σχετικῶν, καὶ παρατίθεται τράπεζα τοῖς νυμφίοις· ἡ πρώτη δὲ αὕτη φορὰ εἶναι ἐκ τῶν εὐαριθμῶν καθ' ἃς ἡ γυνὴ συντρῶγει μετὰ τοῦ ἀνδρός της, διότι εἰς ὅλην σχεδὸν τὴν Συρίαν, καὶ ἀκόμη εἰς αὐτὴν τὴν πολιτισθεῖσαν Βηρυτὸν, οἱ ἄνδρες ἐσθίουσι μόνοι αἱ δὲ γυναῖκες πρέπει γὰρ εὐχαριστῶνται εἰς τὰ λείψανα τῆς τραπέζης τῶν συζύγων ἢ ἀδελφῶν των.

Τὴν ἐπαύριον ὁ γαμβρὸς δίδει γεῦμα εἰς τοὺς φίλους του, εἰς παρακείμενον δὲ θάλαμον ἡ νύμφη κάθεται μόνη καὶ ἕκαστος τῶν προσκληθέντων χρεωστὴ γὰρ τὴν ἐπισκεφθῇ καὶ γὰρ τὴν χαιρετίσῃ, δίδων εἰς αὐτὴν ἀπὸ πέντε ἕως πεντήκοιτα δραχμὰς, τὰς ὁποίας λαμβάνει ἡ νύμφη καὶ ἀσπάζεται τὴν χεῖρα τοῦ δόσαντος· τὸ ἔθιμον τοῦτο, ὅπερ θέλει φανῇ γελοῖον ἴσως εἰς τὰ ἡμέτερα ἦθη, γίνεται ἐνταῦθα μεγάλης ὀφελείας πρόξενον, καθόσον τὰ χρήματα ταῦτα, τὰ ὅποια ἀναβαλόντες πολλάκις εἰς πέντε ἢ καὶ δέκα χιλιάδας γροσίων, μένουσιν εἰς τὴν νύμφην διὰ τὰς ἀνάγκας της, καθόσον, ὡς εἴπομεν, οὐδὲν φέρει ἐκ τοῦ πατρικοῦ της οἴκου. Ἐπειδὴ δὲ τὰ χρήματα ταῦτα δίδονται εἰς χρυσὰ τουρκικὰ εἰκοσάρια τὸ μεγαλύτερον μέρος φέρει ἡ γυνὴ εἰς τὰς πλεξίδας καὶ τὸν λαιμὸν της.—

Σημειωτέον ὅτι τὸ γὰρ λαμβάνει χρήματα ἡ νύμφη δὲν βλάπτει καθόλου τὴν περιφυλακτικὴν της καθόσον ὁ σύζυγός της πρὶν νυμφευθῇ ἢ μετὰ τὴν νύμφευσιν του ἔδωκεν ἢ χρεωστὴ γὰρ δώσει εἰς τὰς γυναῖκας ὅλων τῶν δοσάντων ἴσον ποσὸν ὅταν ὑπαρδρευθῶσι· τὰ δὲ χρήματα ταῦτα δίδονται κατ' ὀλίγον καὶ εἰς διαφόρους ἐποχὰς δὲν τῷ φέρουν χαρμίαν δυσκολίαν.

Τὴν τρίτην ἡμέραν ὁ πενθερὸς προσκαλεῖ εἰς γεῦμα τὸν γαμβρὸν καὶ τοὺς συγγενεῖς του, ἐνῶπιον δὲ τοῦ γαμβροῦ δὲν παρατίθεται εἰμὴ μόνον ἐλαῖαι καὶ μέλι, ἀλλ' ἐλαῖαι σημεῖον ἀνέξεως καὶ τὸ μέλι φιλίας.

Μετὰ δύο μῆνας οἱ γονεῖς ἐπισκέπτονται τὴν νεόνυμφον καὶ τῇ προσφέρουν δῶρα τινα ἀνάλογα τῆς περιουσίας των, τὴν ἐπισκεψίαν δὲ ταύτην χρεωστὴ ἡ νεόνυμφος γὰρ ἐπιστρέψῃ μετὰ ὀκτὼ ἡμέρας καὶ τότε πρῶτον ἀρχίζει γὰρ ἐξέρχεται τῆς

οίκιας δι' ἐπισκέψεις, ἀλλὰ καθ' ὅλον τὸ πρῶτον ἔτος σπαριώτατα.

Τοιαῦται εἶναι αἱ συνήθειαι τῶν χριστιανικῶν γάμων καθ' ὅλην τὴν Συρίαν, μικραὶ δὲ διαφοραὶ ὑπάρχουσιν εἰς ἀπομεμακρυσμένα τιτὰ χωρία, αἵτινες δὲν εἶναι ἄξιοι λόγου.

ΣΚΗΝΑΙ ΕΝ ΓΕΩΡΓΙΑ. (*)

(Ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ.)

Α'.

Τῇ 13 Ἰουλίου 185... ἡμέρα Παρασκευῇ ἐξέπνευσεν ἐν τῷ ἐν Τίφλιδι μεγάρῳ τοῦ ὁ πρίγκηψ Δημήτριος Δομέντης.

Ὁ ἐπισκεφθεὶς αὐτὸν ἱατρὸς δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐξιχνιάσῃ τὴν αἰτίαν τοῦ θανάτου, διέταξεν ὅμως νὰ ἐπισπευθῇ ἡ κηδεία ἕνεκα τοῦ ὑπερβολικοῦ καύσωνος. Πάντες ἐξεπλάγησαν ἐπὶ τῇ ἀπροσδοκίᾳ ταύτῃ καὶ προώρῳ ἀποβιώσει, διότι ὁ πρίγκηψ ἦγε μύλις τὸ τριακοστὸν τῆς ἡλικίας του ἔτος, καὶ πάντες ἐλυποῦντο καὶ αὐτὸν καὶ τὸ ἐν τοῖς σπαργάνοις ἔτι εὐρισκόμενον θυγάτριόν του καὶ ἐθρήνου τὴν τύχην τῆς εἰκοσαετοῦς συζύγου του, τῆς πριγκηπίσσης Δαρίας. Καὶ οἱ μὲν ὑπηρεταὶ τῆς οἰκίας συνδιελέγοντο ταπεινῇ τῇ φωνῇ περὶ τοῦ θλιβεροῦ τούτου συμβάντος, αἱ δὲ ὑπηρετρίαι ἄφθονα ἔχυνον δάκρυα. Ἐν τοσοῦτῳ ἡ νέα χήρα, γονυπετῆς ἐνώπιον τῆς εἰκόνης τῆς Παναγίας, ἐστέναζε καὶ ᾠδύρετο γοερῶς,

(*) Ἡ Γεωργία (ἀραβιστὶ, περσιστὶ καὶ τουρκιστὶ Γούρδιασταν ἤτοι δοῦλων χώρα) εἶναι ἐπαρχία τῆς μεσημβρινῆς εὐρωπαϊκῆς Ῥωσίας, συνορεύουσα βορείως μὲν πρὸς τὸν Καύκασον, ὅστις τὴν χωρίζει ἀπὸ τῆς Κιρκασίας, ἀνατολικῶς δὲ πρὸς τὸν Εὐξείνιον Πόντον, μεσημβρινῶς πρὸς τὴν Ἀρμενίαν καὶ τὸν ποταμὸν Κούραν, καὶ δυτικῶς τέλος πρὸς τὸ Δάγκεσταν καὶ τὸ Χερβάν. Ὁ πληθυσμὸς τῆς εἶναι 240 χιλιάδων. Διασταυροῦται δὲ ὅλη ὑπὸ διακλαδώσεων τῶν καυκασίων ὀρέων καὶ περιέχει κοιλάδας τερπνάς καὶ εὐφόρους πολὺ ἔθην καὶ συγγραφεῖς τινες ἠθέλησαν νὰ θέσωσιν ἐνταῦθα τὸν ἐπίγειον Παράδεισον. Ῥύακες καὶ ποταμοὶ τὴν διαδρέχουσι πολλοί, ὧν ἐπιστημότερος εἶναι ὁ Κούρας ποταμὸς. Τὸ κλίμα εἶναι θερμὸν, ἡ γῆ εὐφορευτάτη καὶ κατάλληλος πρὸ πάντων εἰς τὴν καλλιέργειαν τῆς σικαμίνου, τῆς ἀμπέλου καὶ τοῦ βάμβακος. Ἀνεπτυγμένη εἶναι καὶ ἡ κτηνοτροφία· μεταλλεῖα δὲ ὑπάρχουσι καὶ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου καὶ ἄλλων μετάλλων. Οἱ κάτοικοι τῆς Γεωργίας εἶναι ἀνδρεῖοι καὶ τολμηροί, συνάμα ὅμως καὶ ὠμοί, κλέπτει καὶ ἐκδοτοὶ εἰς τὴν μέθην. Αἱ γυναῖκες φημίζονται καθ' ὅλην τὴν ἀνατολὴν διὰ τὸ κάλλος των. Ἡ θρησκεία τῆς χώρας ταύτης εἶναι ἡ τῆς ἀνατολικῆς ὀρθόδοξου ἐκκλησίας· ἡ δὲ γλῶσσα διαιρεῖται εἰς δύο διαλέκτους, ὧν ἡ μὲν εἶναι κοσμική, ἡ δὲ ἐκκλησιαστική. Σ. Μ.

ἔσχιζε τὸν πολυτελεῆ αὐτῆς πέπλον καὶ διὰ τῆς μακρᾶς καὶ μελαίνης κόμης τῆς ἐξήρπαιε τὰ δάκρυά της. Αἰφνης ἐζήτησε πένθιμα ἐνδύματα καὶ βοηθουμένη ὑπὸ τῆς θεραπαινίδος τῆς Σαλόμης ἐφόρεσεν ἐνδυμα μέλαν μὲ λευκὸν παρύφασμα. Ἐξῶ φρενῶν ὑπὸ τῆς βαθύαιας θλίψεώς της, ὠρκίσθη νὰ πορευθῇ ἐπὶ τρεῖς ὅλους μῆνας καθ' ἐκάστην παρασκευὴν γυμνόπους μέχρι τοῦ τάφου τοῦ συζύγου της, καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦ πένθους νὰ μὴ φάγῃ κρέας καὶ νὰ ἐνδύσῃ τὴν θυγατέρα της μέχρι τοῦ ὀγδόου τῆς ἔτους μὲ ἐρυθρὰ φορέματα. Ἡ Θαλαμηπόλος τὴν ἤκουε καὶ ἐσιώπα· ὅταν ὅμως ἡ χήρα ἐζήτησε ψαλίδι, ὅπως ἐκκόψῃ τοὺς ὠραίους αὐτῆς πλοκάμους, οἵτινες ἐδίδον ἰδιαιτέραν τινὰ χάριν εἰς τὸ φυσικόν της κάλλος, τὴν ἐμπόδισεν ἡ Σαλόμη, λέγουσα, ὅτι ὁ Θεὸς δὲν ζητεῖ παρ' αὐτῆς τοσαύτας θυσίας. Ἡ πριγκηπίσσα δὲν ἐπέμεινε καὶ δακρυῖον ἔπεσεν εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς πιστῆς θεραπαινίδος.

Ἐν τοσοῦτῳ ὁ Ἐμμανουήλ, ὁ ἀδελφὸς τῆς χήρας ἦτο ἐνησχολημένος εἰς τὴν θλιβεράν προετοιμασίαν τῆς κηδείας· παρήγγειλε τὴν νεκρικὴν λάρνακα, τὰς λαμπάδας, τὴν νεκρώσιμον ἄμαξαν, τὴν μουσικὴν καὶ τὰς μυρολόγους. Τὸ ἑσπέρας ἐξετέθη τὸ πτώμα τοῦ πρίγκηπος, κεκοσμημένον διὰ πλουσιωτάτης στολῆς, ἐπὶ τῆς νεκρικῆς τραπέζης. Εἰς τὸ φῶς τῶν καιομένων λαμπάδων ἔστιλβον τὰ πολύτιμα τοῦ ἀποθανόντος ὅπλα. Ἐπανελημμένοι κατεβάλλοντο προσπάθειαι ἵνα τῷ κλείσωσι τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἀλλ' οὗτοι ἠνοίγοντο πάλιν ἀφ' ἑαυτῶν, ψυχροὶ ὅμως καὶ ἀκίνητοι. Ἐὰν ἡ ὄψις τοῦ νεκροῦ ἦτο ὀλιγώτερον ὠχρὰ, ἠδύνατό τις νὰ νομίσῃ ὅτι ὁ πρίγκηψ κοιμᾶται ὕπνον βαθύν, διότι ὁ θάνατος οὐδαμῶς εἶχε παραμορφώσει τὴν ἡρεμον τοῦ προσώπου του καλλονήν.

Περὶ τὸ μεσονύκτιον δὲ ὅλοι οἱ ἐν τῇ οἰκίᾳ ἐκοιμῶντο, ἐκτὸς τῶν φυλάκων τοῦ πτώματος καὶ τῶν δύο θεραπόντων, οἵτινες, ταπεινῇ τῇ φωνῇ συνδιελέγοντο ἐν τῷ προδρόμῳ καθήμενοι.

— Ἐπίστουές ποτε, Βασίλη, ὅτι ὁ πρίγκηψ ἤθελεν ἀποθάνει τόσον ταχέως;

— Ἡ Παναγία νὰ μᾶς φυλάττῃ! Σήμερον ἔχομεν δεκατρεῖς τοῦ μηνὸς καὶ εἶνε ἡμέρα παρασκευῇ.

Καὶ ἀμρότεροι ἕκαμαν δωδεκάκις τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ.

— Ἄκουσε, ἀδελφε Ἰάκωβε, δὲν ἀπορῶ ποσῶς ὅτι ὁ πρίγκηψ ἀπέθανε· κατὰ τὸν παρελθόντα Σεπτέμβριον τὸν συνώδευσα ἀπερχόμενον νὰ προσκυνήσῃ εἰς Μκέταν· τὸ ἑσπέρας δὲ ἐπανήλθομεν εἰς Τίφλιν. Αἰφνης ἀνέτειλεν ὀπισθεν τοῦ ὄρους ἡ σελήνη καὶ ὁ ἵππος τοῦ πρίγκηπος ἀφηνιάσας κατέρριψε τὸν ἵππέα. Τότε εἶπα κατ' ἑμαυτὸν ὅτι ὁ κύριός μας ἤθελε προσκυνήσῃ τὸ ἐρχόμενον ἔτος εἰς τὸν οὐρανόν.

— Ἡ εἰς τὴν κόλασιν, διέκοψεν αὐτὸν ὁ Ἰάκωβ.